

Pertti Åkerberg

BUDJETOINTI 2020-LUVULLA

Alma Talent
Helsinki 2017

Tilaa Budjetointi 2020-luvulla -kirja Alma Talent Shopista: shop.almatalent.fi

Copyright © 2017 Alma Talent Oy ja Pertti Åkerberg

ISBN 978-952-14-3159-3

ISBN 978-952-14-3161-6 (verkkokirja)

Kansi: Outi Pallari

Taitto: Sirpa Puntti

BALTO print, Liettua 2017

Anna palautetta kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

Alkusanat

Elämää parempaa koulua on vaikea kuvitella. Tieto yhdessä kokemuksen kanssa on lyömätön kombinaatio. Jossain määrin kyyniset kollegani totesivat aikoinaan, että meillä on yrityksessä paljon kokeneita johtajia, varsinkin kovia kokeneita. Ehkä joku lukijoista toteaa mieleissään, että tämä pätee myös häneen. Ehdotan kuitenkin, että tällaiset ajatukset pyyhitään pois. Kaikki kokemukset ovat omalla tavallaan arvokkaita, jos niitä pystyy käyttämään hyväksi positiivisella tavalla. Itsensä, yrityksensä tai organisaationsa kehittäminen edellyttää positiivista ja kannustavaa asennetta. Seuraava tarina entisajan Kiinasta voi auttaa ylläpitämään tällaista mielentilaa. Sen lisäksi tarina on oiva muistutus siitä, miten helposti yliarvioimme lähitulevaisuuden merkityksen ja aliarvioimme pidemmän aikavälin vaikutukset. Tällainen erehdys ei ole myöskään vierasta perinteisen budjetoinnin prosessille ja arkipäivän käytöksellemme.

Köyhän ja syrjäisen kylän ainoa hevonen karkasi, ja kyläläiset menivät viisaan kylänvanhimman luokse kertomaan huonosta uutisesta. Kylänvanhin kysyi: ”Mistä tiedätte, onko se huono vai hyvä uutinen?” Kului jonkin aikaa, ja hevonen tuli takaisin. Se oli villihevoslauman johtaja ja toi tullessaan suuren joukon hevosia. Kyläläiset kiiruhtivat taas viisaan vanhuksen luokse kertomaan hyvästä uutisesta. Vastaus oli: ”Mistä tiedätte, onko se hyvä vai huono uutinen?” Kokemattomat kylän nuoret miehet aloittivat villihevoisten kesyttämisen. Kokemattomuus kostautui, ja hetken päästä kaikki makasivat loukkaantuneina vuoteissaan. Kyläläiset menivät taas kertomaan viisaalle vanhukselle huonoista uutisista. Hän vastasi: ”Mistä tiedätte, onko se huono vai hyvä uutinen?” Pian sen jälkeen keisarin sotilaat tulivat kylään hakemaan kylän nuoret miehet mukanaan armeijaan, mutta loukkaantuneita miehiä ei voitu viedä ja näin kylä ei menettänyt tulevaa elinvoimaisuuttaan. Taas kyläläiset riensivät vanhuksen luokse kertomaan

hyvän uutisen ja saivat vastaukseksi kysymyksen: ”Mistä tiedätte, onko se hyvä vai huono uutinen?”

Yrityksen ja itsensä kehittäminen vaatii uskoa onnistumiseen silloinkin, kun olosuhteet näyttävät olevan epäedulliset. Kiitollisuus ja sen ymmärtäminen, ettei tiedä kaikkia olosuhteisiin vaikuttavia tekijöitä, on huononakin päivänä hyödyllinen ajatusmalli ja auttaa tekemään hyvää huomista.

Jossain vaiheessa uraansa ja elämäänsä useimmat meistä pysähtyvät miettimään, mitä on kokenut ja oppinut tähän asti. Itse koen saaneeni paljon. Minulla on ollut erinomaiset mahdollisuudet syventyä yrityksen johtamisen, talousohjauksen ja itsensä johtamisen haasteisiin. Yrityksen ja talousjohtamisen haasteista johtopäätökseni on selkeä: hyvä, kattava, integroitu, automatisoitu ja läpinäkyvä ohjausjärjestelmä on välttämätön työkalu, jos yritys aikoo menestyä tosissaan. Työkalut eivät kuitenkaan yksistään riitä, vaan ne ovat vain apuvälineitä. Tarvitaan myös osaavia ja innostuneita ihmisiä. Hyvissä yrityksissä hyvät ihmiset tekevät hyviä päätöksiä ja kehittävät hyviä asioita ja päinvastoin. Huonompien yritysten heikommat tulokset eivät kuitenkaan johdu pelkästään yksittäisten ihmisten kyvykkyydestä. Ero selittyy ennen kaikkea johtajuudella; johtajuuden läsnäololla tai puuttumisella.

Monet työteliäät, mutta vain vähän arvoa luoneet budjetoitkierrokset kaikkine palavereineen herättivät minussa 2000-luvun alussa voimakkaan halun jakaa kokemukseni kirjani ”Budjetoinnin mielettömyys” avulla. Kuvasin siinä, miten keskittymällä perinteisen budjetoinnin sijaan kriittisten menestystekijöiden identifiointiin, strategian konkretisointiin ja tavoiteasetannan prosessien tehostamiseen resursseja voidaan vapauttaa oleellisen tekemiseen ja motivaation lisäämiseen.

Minulle oli iloinen yllätys, kun *Anttoni Pihlajamäki* Alma Talentista syksyllä 2016 otti yhteyttä minuun ja tiedusteli kiinnostustani ”Budjetoinnin mielettömyys” -kirjan päivittämiseen. Olen jo useamman vuoden ajan tiedostanut, että elämän käännteisiin, menestymisiin ja vastoinkäymisiin vaikuttavat monet sellaiset tekijät, joista emme arjen keskellä paljoa puhu toistemme kanssa, varsinkaan työympäristössä. Kuvittelemme elämän olevan paljon mekanistisempaa, kuin mitä se on. Meillä on käytössämme merkittävästi enemmän voimavaroja niin yksilö-, organisaatio- ja yritystasolla, kuin mitä yleensä käytämme. Olen kiitollinen minulle tarjoutuneesta mahdollisuudesta kirjoittaa tämä kirja ja jakaa kanssanne näkemykseni siitä, mitä kaikkea voidaan tehdä yrityksen ja yksilötason onnistumisen mahdollisuuksien parantamiseksi menetelmillä, jotka varsinkin yritysympäristössä saattavat olla monille uusia. Vaikka kirjan nimi on ”Budjetointi 2020-luvulla”, mikään ei estä positiivisiin toimenpiteisiin ryhtymistä jo tänään.

Olen kiitollinen kaikille niille ihmisille, joiden kanssa olen keskustellut mielen hallinnasta, maailmamme olemuksesta ja omista vaikutusmahdollisuuksistamme. Kiitokset myös *Yrjö Bensonille*, *Patrick Östermarkille* ja *Mika Uusi-Rauvalle* mielenkiintoisista keskusteluista tämän päivän työelämän haasteista. Johtopäätös on selkeä: viime vuosina tietotekniikka on kehittynyt hienosti hyvään suuntaan, mutta yleinen työilmapiiri ei ole kehittynyt samassa tahdissa. Se ei ole mikään yllätys, koska muutoksen aikaansaanti inhimillisessä käyttäytymisessä on todella vaikeaa. Toivottavasti tämä kirja auttaa kääntämään huomion ylikorostuneesta ulkoisten tekijöiden arvostelusta enemmän itseemme ja tunnistamaan sen huikean potentiaalin, joka meissä on yksilöinä, ryhmänä ja kokonaisena yrityksenä.